

Eiríkur Í Jákupsstovu Løgfrøðingur

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

EIN RØÐ AV ÓHEPNUM HENDINGUM

Eitt tíðarskeið sum yngri brúkti eg sera nógvar tímar uppá at hyggja at dokumentarsendingum um flogfór, skip, tok og annað, sum endaðu í vanlukkum. Ofta byrjaði parturin við, at úrslitið fekst at vita, og síðan var farið aftureftir at finna útav hví tað hendi. Tá greiðast skuldi frá, hvør orsøkin til hendingina var, var svarið hvørja ferð tað sama: “Ein røð av óhepnum hendingum”.

Tað var ikki ein spurningur um, at veikasta liðið í ketuni ikki helt, men at fleiri lið og onkuntíð øll liðini ikki riggaðu, sum tey skuldu.

Í politikki eru tað ofta somu mistøkini, sum henda umaftur og umaftur, og hava við sær, at samfelagið riggar verri aftaná enn áðrenn ein avgerð varð tikin. Typiskar orsøkir til slík mistøk eru til dømis fornermilsi, løtuvinningur og taktikkur.

Tað var ein slík røð av óhepnum hendingum, sum fór í gongd beint eftir valið í 2002, og sum vit enn ikki hava sæð endaligu avleiðingarnar av nú 16 ár seinni, hóast flokkarnir eru farnir í sor og mest áhuga-verda ásin í føroyskum politikki snýr seg um, hvussu øki í Føroyum innanhýsis kunnu berjast ímóti hvørjum øðrum í einum hævdingaspæli, har politikkur meira og meira snýr seg um persónliga inntøku og persónligt vald, og alsamt minni snýr seg at røkka ávísimum málum fyri samfelagið.

Sjálvandi kann hugsast, at onkur av tingunum kanska høvdu hent, hóast onkur viðurskipti vóru øðrvísi, men í fleiri førum kundi skriðan verið steðgað, ella í øllum førum verið stýrd ein annan veg. Sjálvandi er tað mesta - um ikki alt - av hesum bakklókskapur, og sjálvandi kann hugsast, at okkurt

sum velja Edmund Joensen. Bara 13 av 32 velja Hergeir Nielsen. Sostatt er Edmund Joensen vorðin tingformaður, og nærum allar hugsandi samgongukombinátiónir eru framvegis gjørligar, hóast Sosialurin greitt vísir á, at tað ikki ber til at komauttan um Javnaðarflokkinn í verandi støðuni.

*Tað var ein slík røð
av óhepnum hendingum,
sum fór í gongd beint eftir
valið í 2002, og sum vit
enn ikki hava sæð endaligu
avleiðingarnar av
nú 16 ár seinni, hóast
flokkarnir eru farnir í sor*

faktuelt og onkur meting er skeiv, men kortini meti eg hetta geva eina nøkulunda rættvísandi mynd úr politisku skipanini.

Tingformaður av Oyri

Tað er mikudagur 15. mai 2002. Løgtingsval hevur júst verið, og tað gekk so mikið væl hjá sitandi loysingarsamgonguni, at hon hevði 16 tingmenn tá avtornaði, og tí ikki hevur meiriluta ímóti sær í lögtingum. Tellingin um samgonguna er ikki liðug og kann enn fara allar vegir, men sambært stýrisskipanini skal tingið hittast til fyrsta fundin í seinastalagi tólvta yrkadagin eftir valdagin. Á fyrsta fundinum skal lögtingsformaður veljast, og av onkrari orsøk ger nývaldi tingmaðurin og einasta umboðið fyri Sjálvsstýrisflokkinn á tingi, Kári P. Højgaard, av at taka undir við Jóannes Eidesgaard og Javnaðarflokkinum, sum hava skotið upp, at Edmund Joensen úr Sambandsflokkinum skal vera tingformaður. Samstundis megna Tjóðveldisflokkurin og Fólkaflokkurin ikki at semjast um ein tingformann. Tjóðveldið peikar á Hergeir Nielsen hjá sær sjálvum. Fólkaflokkurin á Óla Breckmann. Trý umfór av atkvøðugreiðslum fara í gongd fyri at finna tingformann, nú ongin hevur meiriluta aftanfyrir seg, og í triðja og seinasta umfarinum, tá Óli Breckmann ikki longur er ein valmøguleiki, eru tað framvegis 16 av 32,

6. juni var nýggja landsstýrið loksins klárt við Anfinni Kallsberg sum lögmanni og 8 landsstýrisfólkum úr Tjóðveldisflokkinum. Fólkaflokkinum, Miðflokkinum og Sjálvsstýrisflokkinum.

Í hesi samgonguni var steivið nokk alla tíðina ivasamt, men seinasti seymurin í kistuna var helst bókin Skjót Journalistin, sum snúi seg um óreglusemi á einum virki í Norðdepli umleið kvarta øld frammanundan, har Anfinn Kallsberg, sum nú var lögmaður, hevði sín stóra leiklut. Helst hevði søgan ongantíð komið fram, um samgongustevið var betri, men endin bleiv, at Tjóðveldisflokkurin fríggjamorgunin 30. november 2003 boðaði lögmanni frá, at álitid var rokið. Úrslitið varð nýval, sum varð hildið 20. januar 2004. Hetta bleiv byrjanin til ABC-tíðarskeiðið í føroyskum politikki.

Einmælt valdur

Tá tingformaður skal veljast týsdagin 3. februar 2004, er tingmanningin ivaleys. Edmund Joensen hevði gjørt tað fint sum tingformaður stutta valskeiðið frammanundan, har hann enntá sat í andstøðu. Hvør einasti tingmaður atkvøður fyri dæmliga manninum av Oyri, hvørs ivasama eftirmæli sum lögmaður var um at vera gloymt.

Valskeiðið 2004-2008 gekk rímiliga væl hjá ABC samgonguni. Vanligt stríð var, men tað

gekk væl í samfelagnum og við yvirtøkulóg og úttanríkislóg var ein roynd gjørd at seta punktum fyri fullveldismálið, samstundis sum javnaðarløgmaðurin, Jóannes Eidesgaard, staðfesti at stættarstríðið var av. Arbeitt varð eisini við einari Visjón 2015, sum á nógvan hátt seinni bleiv til veruleika. Hartil bleiv Norðoyatunnlin liðugur hetta tíðarskeiðið og § 266b í revsilógini ásett at vera galdandi fyri kynsliga sannføring.

Geniali taktikkurin til løtuvinning

Ímóti endanum av valskeiðnum var fyrrverandi lögmaðurin av Oyri greiður yvir, at lutfalsliga passivi leikluturin sum tingformaður ikki var besta staðið at skaffa sær atkvøður til eitt komandi val. Serliga sansaði at, nú tað blivu nógvar sterk valevni úr Eysturoynni, og teir í veruleikanum blivu triggir at berjast um teir báðar sessirnar, sum Sambandsflokkurin kundi væntast at fáa í valdøminum. Men úr vakra urtagarðinum á Oyrarbakka sæst svarið til at betra um móguleikarnar fyri afturvali meira ítøkiligt enn nakra aðrastaðni: Brúgvinn um Streymin. Tí sjálvandi kenna og dáma øll sambandsfólk og onnur afturat hinumegin Streymin Edmund Joensen.

Úr sessinum sum lögtingsformaður legði hann tí uppskot fyri tingið um at skipa Føroyar sum eitt valdømi í staðin fyri tey verandi sjei. Úr uppskotinum sæst aftaná eina søguliga gjøgnumgongd av valskipan, falnum og sleptum broytingarætlanum, at fyrsta grundgevingin fyri at broyta skipanina er betraða infrakervið í landinum. Hartil verða broytta fólkasamansetingin og væntandi betraða kvinnumboðanin nevnd sum grundgevingar saman við betraða móguleikanum hjá einstaklingum at koma á ting. Í orðaskiftinum var eisini ótroystiliga ført fram, at nú fór lokalpolitikkurin at bliva burtur úr føroyskum politikki.

Tá fólk á gøtuni blivu spurð, svaraðu tey meira konkret, at tað kundi verið gott at valtann persónin, sum mann reint faktiskt vildi hava á ting.

Ikki bara eitt móguligt úrslit av uppskotinum kundi gagna uppskotssetaranum. Áhugin fyri uppskotinum og kjakið um uppskotið gav eisini tingformanninum ein góðan pall, har hann sjálvur var høvudsleikarin, sum vísti seg fram til eitt komandi val. Timingin kundi í øllum førum ikki verið betri, nú hvørki loysing/samband ella vinstra/høgra vóru høvudsmál, samstundis sum § 266b longu var samtykt.